

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/490/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6912201210
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6912201210.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporkyni G. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. č. XXXX, W., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42 260 086, právne zastúpeného HKP Legal, s. r. o., so sídlom Sasinkova 6, Bratislava, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 401,72 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/59/2012 - 119 zo dňa 12. 08. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 27,30 € na účet jeho právneho zástupcu, do troch dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorý sa domáhal zaplatenia sumy 401,72 € s príslušenstvom od odporkyne, ako plnenia vyplývajúceho zo zmluvy o úvere uzatvorenej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou dňa 24. 11. 2005. Okresný súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že z titulu vyššie uvedenej úverovej zmluvy bola odporkyni poskytnutá suma 13.203,- Sk (438,26 €). Právny predchodca navrhovateľa postúpil pohľadávku titulom úveru na navrhovateľa na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 05. 09. 2008, kde predmetom postúpenia bol zostatok pohľadávky v celkovej výške 12.705,- Sk (421,73 €), s tým, že splatnosť zostatku pohľadávky nastala dňa 29. 03. 2006 (vychádzajúc zo skutočnosti, na ktorú poukázal navrhovateľ v prílohe č. 1 zmluvy o postúpení zo dňa 05. 09. 2008, keďže k uvedenému dňu právny predchodca navrhovateľa evidoval 955 dní omeškania). Okresný súd sa prioritne zaoberal námietkou premlčania vznesenou odporkyňou v konaní. Aplikujúc ust. § 397 Obchodného zákonníka dospel k záveru, že navrhovateľ podal na súd návrh po uplynutí všeobecnej 4-ročnej premlčacej doby, keďže návrh na súd podal dňa 27. 01. 2012 a k omeškaniu dlžníka došlo už dňa 29. 03. 2006, kedy nastala splatnosť úveru, a od ktorej doby si mohol navrhovateľ svoj nárok uplatniť na súde. V nadväznosti na uvedené ďalej skúmal, či nedošlo k predĺženiu premlčacej doby v dôsledku dohody o splátkach a uznaní dlhu spísanej medzi účastníkmi dňa 30. 09. 2009. Z výpovede odporkyne súd zistil, že odporkyňa síce podpísala dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach, ale v dôsledku toho, že ju kontaktovali pracovníci navrhovateľa v roku 2009 a naliehali na ňu, aby podpísala predmetnú dohodu. Neuviedli jej žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bola oboznámená s tým, že svojím podpisom na dohode uznáva aj záväzok a ani to, že dlh je už premlčaný. Z obsahu dohody vyplýva, že jej účelom bolo predovšetkým dosiahnutie podpisu dlžníka v časti bodu 2. nazvaného uznanie záväzku, keď dlžnú sumu predstavujúcu

v tej dobe 944,99 €, bolo dohodnuté splácať v dohodnutej minimálnej výške po 20 € v 72 pravidelných splátkach. V súvislosti s predmetnou Dohodou okresný súd zdôraznil, že právny vzťah, ktorý existuje medzi navrhovateľom a odporkyňou, ktorý bol založený na zmluve o splátkovom úvere, ktorá má jednoznačne charakter spotrebiteľskej zmluvy, je taktiež vzťahom svojim charakterom spotrebiteľským, keďže ustanovenia spotrebiteľského práva sa aplikujú nielen na hlavný právny vzťah medzi účastníkmi konania (v danom prípade zmluvu o úvere), ale aj na právny vzťah, ktorý bezprostredne nadväzuje na spotrebiteľskú zmluvu, a teda aj na právny úkon uznania dlhu. Skúmal preto, či pri uzatváraní predmetnej dohody nešlo zo strany navrhovateľa o nekalú obchodnú praktiku, ktorá by bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti a ktorá by v podstate narušovala alebo podstatne narušila ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo k službe (Smernica Rady AEP 2005/29 bod 18 Preambuly). Z obsahu predmetnej dohody vyvodil, že jej uzavretím došlo jednoznačne k zhoršeniu postavenia odporkyne - spotrebiteľa, kde v prípade platnosti tohto právneho úkonu by došlo k predĺženiu premlčacej lehoty na 10 rokov, kde jednoznačne bez podpisu tohto uznania záväzku v čase podania návrhu navrhovateľom by nárok navrhovateľa bol premlčaný vo všeobecnej 4-ročnej premlčacej lehote, keďže k omeškaniu odporkyne so splácaním úveru došlo už v roku 2006 a návrh na súd bol podaný v roku 2012. V situácii, keď ide o premlčané právo v čase jeho uplatnenia na súde treba obzvlášť prísne vzhľadom na spotrebiteľské právo hodnotiť právne úkony, ktoré zhoršujú postavenie spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, kde aj v prípade nečinnosti odporkyne ako spotrebiteľa navrhovateľ musí preukázať, že pri uzatváraní dohody konal s odbornou starostlivosťou a odporkyňa podpísala uznanie dlhu s plným vedomím následkov tohto právneho úkonu, a že sa navrhovateľ nedopustil nekalej obchodnej praktiky. Poukázal i na to, že aj samotné umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu, ktorý text v dohode je umiestnený v bode 3. s názvom forma splatenia záväzku, je tento umiestnený na konci odseku, a to drobným písmom, pričom celý predchádzajúci text tohto odseku nemá súvislosť s vyhlásením odporkyne o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Aj táto skutočnosť podľa neho nasvedčuje tomu, že zo strany navrhovateľa došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery, uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Napriek tomu, že základom dohody mala byť dohoda o splátkach dlhu, podstatnou bola práve časť týkajúca sa uznania dlhu, resp. toho, že odporkyňa má vedomosť o jeho premlčaní. Na záver teda konštatoval, že svojím konaním navrhovateľ sledoval cieľ predĺžiť, resp. obnoviť plynutie novej premlčacej doby už premlčaného dlhu, čím došlo k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa, kde nie je preukázané, že tento úmysel a túto vedomosť o právnych účinkoch uznania dlhu odporkyňa vôbec mala, či vedela, že ide o premlčaný dlh v čase podpisu dohody, kde v tejto súvislosti treba prihliadnúť aj na to, že hlavným predmetom činnosti navrhovateľa je inkaso pohľadávok, čiže navrhovateľ vyvíja enormnú snahu po odkúpení pohľadávok vo väčšine premlčaných nájsť spôsob nie vždy v súlade s čestnou obchodnou praxou dosiahnuť vymoženie pohľadávky. Túto dohodu preto okresný súd považoval za neplatnú, vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, ako aj rozpor s dobrými mravmi v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho je predmetná dohoda neplatná a neúčinná voči odporkyni, a teda nedošlo ani k obnoveniu plynutia novej premlčacej doby. Keďže okresný súd neprihliadol k neplatne uzavretej dohode, považoval nárok navrhovateľa za premlčaný, a zamietol ho.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v konaní.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (ust. § 204 ods. 1, veta prvá, O. s. p.) odvolanie navrhovateľ. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav. Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a o uznaní záväzku zo dňa 30. 09. 2009 uzavretú medzi účastníkmi zmluvy považoval za platnú, aplikujúc ust. § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ust. § 558 Občianskeho zákonníka. Právnym následkom uznania práva, ktorý nastáva priamo zo zákona je prerušenie plynutia premlčacej doby. Podľa neho doba, ktorá dovtedy uplynula sa stáva právne bezvýznamnou a začína plynúť nová 10-ročná premlčacia doba, a to priamo zo zákona. Odporkyňa, ktorá si bola vedomá svojho existujúceho záväzku voči veriteľovi, ho v súlade s dobrými mravmi a svojím svedomím chcela uhradiť, avšak vzhľadom na to, že pre svoju zlú finančnú situáciu ho nemohla uhradiť naraz v plnej výške, rozhodla sa uzavrieť s navrhovateľom dohodu, v zmysle ktorej jej bolo umožnené uhradiť existujúci záväzok postupne v splátkach podľa svojich možností. Táto forma dohody medzi veriteľom a dlžníkom nie je ničím neobvyklým a už vôbec nie je možné ju hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku zo strany veriteľa. Spôsob vyhodnotenia predložených dôkazov súdom považoval navrhovateľ za zarážajúci, kedy súd neprihliadol na jednoznačný dôkaz, že odporkyňa sa dohodla s veriteľom na splátkach a zároveň

uznala svoj záväzok voči navrhovateľovi. Navrhovateľ považuje takéto vyhodnotenie listinných dôkazov za ničím neodôvodnenú ochranu odporkyne ako spotrebiteľky a porušenie zásady rovnosti účastníkov konania, ktorá vedie k tomu, že osoby, ktorým bol poskytnutý úver, tento nakoniec nebudú musieť vrátiť. Ochrana spotrebiteľa podľa neho nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa. Účelom tejto ochrany je len zabezpečiť rovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán tak, že súd má povinnosť ex offio prihliadať na neprijateľnosť a neplatnosť zmluvných podmienok. Konanie odporkyne nemožno preto považovať za morálne a čestné, a preto nemožno súhlasiť s tým, aby takémuto konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana.

Navrhovateľ v odvolaní namietal i rozhodnutie prvostupňového súdu o náhrade trov konania, konkrétne trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, keď mal za to, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa - musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 384/2008 Z. z. Navyiac zdôraznil, že vedľajší účastník nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Trovy konania vedľajšieho účastníka nepovažuje za trovy účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva a v tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave, Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre a Žiline. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrhu navrhovateľa vyhovie v plnom rozsahu, resp. aby ho zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Vedľajší účastník na strane odporkyne v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že pokiaľ ide o právne vyhodnotenie dohody o splátkach a uznaní záväzku, ide o právny úkon neplatný, preto sa stotožnil s právnym záverom okresného súdu. Zdôraznil, že predmetná dohoda je formulárom, ktorý vopred pripravil veriteľ pre dlžníka, príp. osobu prístupujúcu k záväzku a dlžník nemal žiadnym spôsobom možnosť ovplyvniť jej obsah. Vzhľadom k predformulovanému obsahu dohody možno mať vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá aj jej obsahu. Jednoznačne konštatoval, že uzatvorenie takejto dohody je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa, pretože pri uzatváraní dohody neboli dodržané princípy dobromyselnosti, čestnosti a žalobcom boli využitý omyl a lešť v snahe dosiahnuť uznanie premlčaného záväzku spotrebiteľa. Dohodu preto ako právny úkon považoval pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť, rozpor s dobrými mravmi a rozpor s kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva za neplatnú, zotrval na námietke premlčania vznesenej odporkyňou, v dôsledku čoho je nárok navrhovateľa premlčaný a preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Zároveň konštatoval, že v predmetnom konaní neexistuje dôvod na nepriznanie práva na náhradu trov vedľajšiemu účastníkovi, ktoré spĺňajú požiadavku účelnosti, čoho dôkazom je i samotné rozhodnutie vo veci samej v prospech spotrebiteľky, teda odporkyne. V tejto súvislosti poukázal i na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, Košiciach, Banskej Bystrici a Nitre.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), prejednal odvolanie navrhovateľa viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu vo veci samej, teda vo výroku, ktorým bol návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietnutý a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, ktorým navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy konania vo výške 135,04 € na účet jeho právneho zástupcu, do troch dní, podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.

Po preskúmaní veci odvolací súd konštatuje, že okresný súd vykonal dokazovanie vo veci v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa § 132 O. s. p. a svoje rozhodnutie aj náležite a podrobne odôvodnil podľa § 157 ods. 2 O. s. p.

Keďže okresný súd návrh navrhovateľa zamietol ako bezdôvodný vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania odporkyňou, odvolací súd zameral preskúmanie veci najmä s prihliadnutím na okolnosť, či predmetné vznesenie námietky premlčania je dôvodné. Ak je vznesenie námietky premlčania odôvodnené, nezostávalo okresnému súdu nič iné, ako návrh navrhovateľa - veriteľa, ktorým sa tohto premlčaného práva domáha, zamietnuť. Uplatnením námietky premlčania na súde prestáva byť subjektívne právo vynúťiteľné. Podľa platného právneho stavu súd nemá možnosť premlčania práva odpustiť, ba práve naopak, premlčané právo veriteľovi nemôže priznať.

Premlčanie možno považovať za všeobecný právny inštitút, ktorý sa uplatňuje pri všetkých subjektívnych právach upravených v Občianskom zákonníku, v Obchodnom zákonníku a v iných právnych predpisoch, okrem tých, ktoré sa buď nepremlčujú vôbec, alebo ktoré sa premlčujú v prípadoch výslovne ustanovených v zákone, alebo ktoré zanikajú uplynutím doby. Funkciou premlčania je práve uľahčiť obranu povinného subjektu proti právam, ktoré trvali dlho, a preto často možno predpokladať, že už zanikli.

V danej veci sa odvolací súd stotožňuje s právnym záverom okresného súdu, ktorý považoval odporkyňu za spotrebiteľku v zmysle ust. § 52 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka a v tomto rozsahu poukazuje na odôvodnenie rozsudku okresným súdom. Charakter zmluvy, ktorá bola uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou má spotrebiteľský charakter. Uvedená skutočnosť medzi účastníkmi konania nebola sporná. V danom prejednávanej prípade ide o zmluvu o úvere uzavretú v zmysle ust. § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka, teda o tzv. absolútny obchod. Premlčanie ako právny inštitút sa napriek spotrebiteľskému charakteru zmluvy majúcej formu absolútneho obchodu spravuje výlučne Obchodným zákonníkom podľa ust. § 397, podľa ktorého je premlčacia doba 4 roky. Tento záver neodporuje ani rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo 20/2009, ktorý zaujal záver, že pri zmluve o pripojení uzavretej so spotrebiteľom je premlčacia lehota 3 roky, nakoľko tento záver sa týkal zmluvnej podmienky o voľbe práva - Obchodného zákonníka, ktorá bola vyhodnotená ako neprijateľná, nešlo teda o obligatórne použitie Obchodného zákonníka ako je tomu aj v tomto prípade. Okresný súd preto správne aplikoval obchodnoprávnu úpravu premlčania. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je nutné v danej veci aplikovať na právnú úpravu úverovej zmluvy Obchodný zákonník, ako aj všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. V prípade práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami je úprava jednotná pre všetky typy zmlúv či už občianskoprávneho charakteru alebo obchodnoprávneho charakteru, teda je spoločná bez ohľadu na to, o akú zmluvu ide. Pokiaľ však ide o ostatné právne prostriedky, napr. v prípade úpravy o premlčaní, výške úrokov z omeškania a pod., je dôležité posúdiť, či ide o zmluvu občianskoprávnu alebo obchodnoprávnu, pretože v mnohých prípadoch bude potrebné aplikovať všeobecnú úpravu v týchto kódexoch. Pokiaľ ide o otázku premlčania nárokov z úverovej spotrebiteľskej zmluvy, odvolací súd uvádza, že spotrebiteľskou zmluvou je aj absolútna obchodná zmluva bez ohľadu na to, že sa riadi právnym režimom Obchodného zákonníka. Aj pre takúto zmluvu totiž po 01. 04. 2004 platia všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedené v § 52 až § 54, resp. § 60 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci sp. zn. 32Cdo 3337/2010, podľa ktorého úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku v § 101 a nasl. nepatrí medzi tzv. iné ustanovenia smerujúce k ochrane spotrebiteľa v zmysle § 262 ods. 4 Obchodného zákonníka. Úprava premlčania nie je úpravou, ktorá smeruje k ochrane spotrebiteľa; odlišne stanovená dĺžka premlčacej doby v Občianskom a Obchodnom zákonníku je len výsledkom rôznych legislatívnych procesov, z ktorých však žiadny nesmeruje k ochrane sľabšej strany (spotrebiteľa). Premlčanie pôsobí voči oboj stranám rovnako, z komplexnej úpravy premlčania v každom z týchto zákonov nie je možné považovať len niektorú z nich za výhodnejšiu pre spotrebiteľa.

V prejednávanej veci došlo k splatnosti dlhu dňom 29. 03. 2006, preto k uplynutiu 4-ročnej premlčacej doby v zmysle Obchodného zákonníka došlo dňa 29. 03. 2010. Keďže návrh navrhovateľ podal na súd dňa 27. 01. 2012, došlo tak k podaniu návrhu až po uplynutí tejto lehoty.

Odvolací súd ďalej skúmal, či nedošlo k predĺženiu premlčacej doby v dôsledku dohody o splátkach a uznaní dlhu spísanej medzi účastníkmi dňa 30. 09. 2009 a stotožnil sa s právnym záverom okresného súdu spočívajúcim v tom, že v prípade vyššie uvedenej dohody ide o nekalú obchodnú prax. Uznanie dlhu ako inštitút zabezpečenia záväzku, je inštitútom legálnym a zákonom aprobovaným. Ide o jednostranný úkon, ktorý tento charakter nestráca ani keď je súčasťou iného dvojstranného úkonu. V prejednávanej veci však ide predovšetkým o otázku, akým spôsobom tento úkon dlžníka - spotrebiteľa vznikol. Ak by vznikol zo slobodnej vôle spotrebiteľa (napr. aj z dôvodu, aby spotrebiteľ nebol vedený ako neplatič a mohol sa uchádzať o iný úver), tak napriek jeho nevýhodnosti pre spotrebiteľa by súd voči jeho platnosti namietat' nemohol. V tomto prípade to bol však navrhovateľ (zjavne znály práva), ktorý si vynútil u odporkyne návštevu (navrhovateľ iné netvrdil) a dal jej podpísať ním vopred pripravený formulár, kde okrem dvojstranného právneho úkonu vo forme dohody o splátkach, ktorý dlžníkom zvyčajne prezentuje,

vložil aj pre ňu zjavne nevýhodný jednostranný úkon uznania záväzku, ktorý dlžníkom na rozdiel od dohody o splátkach už výslovne neinterpretoval.

Podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

Podľa § 8 ods.1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže viesť do omylu priemerného spotrebiteľa.

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa za klamlivé opomenutie sa tiež považuje, ak predávajúci skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie uvedené v odseku 1, alebo neoznami obchodný účel obchodnej praktiky, ibaže je zrejmý z kontextu, pričom v dôsledku klamlivého opomenutia priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal.

V danom prípade by konanie odporkyne súd aproboval v prípade, ak by podnet na takéto konanie vyšiel z jej strany alebo síce zo strany navrhovateľa, ale s poučením o následkoch uznania záväzku. Súd nevylučuje, že v prípade, ak by zo strany navrhovateľa bolo dlžníkovi riadne vysvetlené, že splnenie jeho dlhu, resp. jeho uznanie môže byť napriek zmenšeniu jeho majetku formou vynaloženia peňažných prostriedkov v jeho prospech (napr. práve z dôvodu výmazu z registra neplatičov) mohlo by k platnému uznaniu záväzku zo strany dlžníka dôjsť. Prejednávaný prípad je však prípadom iným, kde k takémuto dobrovoľnému rozhodnutiu so znalosťou veci zo strany dlžníka nedošlo. Naopak, navrhovateľ v snahe reparaovať pochybenie svoje, resp. pochybenie svojho právneho predchodcu spočívajúce v nepodaní návrhu včas a vyhnúť sa tak možnej námietke premlčania a zamietnutiu žaloby, pomocou osôb v jeho záujme konajúcich, obchádza dlžníkov a pod zámienkou nátlaku výhodnosti podpísania splátkového kalendára ako listiny a taktiež nátlaku na tieto osoby, do tejto listiny inkorporuje aj vyhlásenie o uznaní dlhu dlžníkom bez podania vysvetlenia dlžníkovi. Spotrebiteľ sa však vopred nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu zákon poskytuje alebo inak zhoršiť svoje postavenie. Vychádzajúc potom z podstaty práva na ochranu spotrebiteľa, ktoré je založené na tom, že spotrebiteľ z dôvodu svojej neskúsenosti alebo neznalosti nie je schopný konkurovať v obratnosti vyškoleným a skúseným profesionálom známym práva a techník moderného obchodu, nemožno spôsobu, ktorý zvolil navrhovateľ, poskytnúť ochranu.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu postup navrhovateľa v prejednáwanej veci je jednoznačne nekalou obchodnou praktikou a ako taký je hrubo rozporný s dobrými mravmi. Dohodu o splátkovom kalendári a uznaní záväzku dal navrhovateľ podpísať odporcom ako ním vopred pripravený formulár, kde okrem dvojstranného právneho úkonu vo forme dohody o splátkach, ktorý dlžníkom zvyčajne prezentuje, vložil aj pre nich zjavne nevýhodný jednostranný úkon uznania záväzku, ktorý dlžníkom na rozdiel od dohody o splátkach už výslovne neinterpretoval. V uvedených súvislostiach ide o laesio enormis, pretože dlžník podpísaním dohody nič nezískal ale naopak, naoko „vlastným“ úkonom si z vôle navrhovateľa svoje postavenie podstatne zhoršil.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Ústavného súdu ČR I. ÚS 1845/11, podľa ktorého : „Podle ustanovení § 55 ods. 1 Občanského zákoníku se smluvní ujednání spotřebitelských smluv nemohou odchytil od zákona v neprospěch spotřebitele. Spotřebitel se nesmí vzdát práv, které mu zákon poskytuje, nebo jinak zhoršit jeho postavení. To znamená, že postavení spotřebitele nesmí být zhoršeno, a to ani s jeho souhlasem, naopak, odchylky v neprospěch dodavatele možné jsou. S ohledem k citovaným zákonným ustanovením je nutno prohlášení o prodloužení promlčecí lhůty ve prospěch žalobce, jako podnikatelského subjektu považovat za absolutně neplatné, neboť tím mé postavení bylo značně zhoršeno“. Vychádzajúc potom z podstaty práva na ochranu spotrebiteľa, ktoré je založené na tom, že spotrebiteľ z dôvodu svojej neskúsenosti alebo neznalosti nie je schopný konkurovať v obratnosti vyškoleným a skúseným profesionálom znalým práva a techník moderného obchodu, nemožno spôsobu, ktorý zvolil navrhovateľ poskytnúť ochranu. V prejednávanej veci totiž nejde zo strany navrhovateľa o aplikáciu právnej normy spôsobom mu prinášajúcim výhodu právnou normou predpokladaným spôsobom, ale o Istitívne zneužitie neznalosti dlžníkov a ich strachu pred prípadným súdnym, resp. exekučným konaním. Súd poukazuje ďalej na to, že aj samotná navrhovateľom vypracovaná Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku je pre bežného spotrebiteľa, či už úmyselne alebo nevedome nejednotnej terminológie máťúca, kde obsahuje pojem „uznanie záväzku“ v čl. 2. tejto dohody, ale v čl. 3 (ktorý má mimochodom názov forma splatenia záväzku), v bode 3.4 deklaruje, že dlžníčka má vedomosť o premlčaní „dlhu“. Spotrebiteľ tak nemusí vedieť, že pojem záväzok v právnej terminológii môže znamenať a) záväzkový vzťah ako taký, b) jednotlivú povinnosť zo záväzkového vzťahu alebo c) záväzok v zmysle dlhu. Na tejto zmätočnosti nič nemení ani to, že v prejednávanej veci nejde o uznanie dlhu podľa Občianskeho zákonníka, ale o uznanie záväzku podľa Obchodného zákonníka.

Okresný súd teda správne konštatoval, že uzavretá dohoda o uznaní záväzku bola uzavretá zo strany navrhovateľa pomocou nekalej obchodnej praktiky, ktorá je zakázaná, berúc do ohľadu všetky jej črty a okolnosti, kde navrhovateľ využíva pri uzatváraní dohody obťažovanie, neprimeraný vplyv, príp. nátlak, ktorá praktika je spôsobilá ovplyvniť správanie priemerného spotrebiteľa. Túto dohodu preto dôvodne považoval za dohodu uzavretú v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. K uvedenému na záver odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/9/2012.

Z uvedených dôvodov preto odvolací súd považoval návrh navrhovateľa zhodne s právnym záverom okresného súdu ako nedôvodný a vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania napadnutý rozsudok vo veci samej, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vo výroku vecne správny potvrdil.

Pokiaľ ide o súvisiaci výrok o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporkyne, aj v tomto rozsahu považoval odvolací súd právny záver okresného súdu o dôvodnosti aplikácie ust. § 142 ods. 1 O. s. p. za správny s tým, že náhrada trov konania bola vyčíslená v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej v texte „vyhláška“).

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 až 3 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní uspel, má zásadne právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchyliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka. Základným predpokladom, za splnenia ktorého vznikne nárok na náhradu trov konania, je však i účelnosť trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle vyššie uvedeného článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené

trovy považujú. Okresný súd teda dôvodne považoval trovy vynaložené vedľajším účastníkom na strane odporkyne za účelné.

Je nepochybné, že vedľajší účastník a odporkyňa boli v konaní úspešní. Konanie vo veci vyvolal práve navrhovateľ, pričom vstup vedľajšieho účastníka do konania a oprávnenie na tento vstup mu vyplýva priamo z Občianskeho súdneho poriadku, a to ust. § 93 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Osobitným predpisom mal zákonodarca na mysli najmä zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Úprava má za cieľ umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby najmä združenia a súvisí aj s transpozíciou rôznych smerníc určených na ochranu spotrebiteľa, osôb, vo vzťahu ku ktorým bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a pod.. Cieľom navrhovanej úpravy je rozšíriť ochranu práv na prípady, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov - ktoré majú vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti záujem na ochrane tohto verejného záujmu - vstupovať do konania ako vedľajší účastníci. V praxi ide hlavne o Združenie na ochranu spotrebiteľov. K zamietnutiu návrhu došlo práve v dôsledku kvalifikovane poskytnutej obrany odporcov prostredníctvom vedľajšieho účastníka, ktorý v konaní vzniesol námietku premlčania. Ako už bolo uvedené, právo na právnu pomoc sa priznáva každému - fyzickej ako aj právnickej osobe, štátnemu orgánu, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana. Odvolací súd už konštatoval, že trovy právneho zastúpenia boli vynaložené účelne, nakoľko boli v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania, ak po dôvodne vznesenej námietke premlčania pôsobil jeho vstup v tom zmysle, že návrh navrhovateľa bol zamietnutý, a to v celom rozsahu. K uvedenému argumentu odvolací súd na záver dodáva, že k neúčelnému vzniku trov konania dochádza samotným podaním návrhu v prípade, ak bol následne v celom rozsahu zamietnutý.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v odvolacom konaní. Vedľajší účastník na strane odporkyne bol v odvolacom konaní úspešný, trovy právneho zastúpenia účelne vynaložené si uplatnil riadne a včas, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, a to za jeden úkon právnej služby v zmysle § 14 ods. 3 písm. b) vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej v texte „vyhláška“) za vyjadrenie zo dňa 11. 10. 2013 vo výške 17,93 € s DPH (§ 18 ods. 2 vyhlášky) + režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) vo výške 9,37 € s DPH. Trovy právneho zastúpenia tak v odvolacom konaní predstavujú spolu sumu 27,30 €, ktoré trovy právneho zastúpenia je navrhovateľ povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne, a to na účet jeho právneho zástupcu vedený v Tatrabanke, a. s., č. účtu: 2627726277/1100, do troch dní v zmysle ust. § 149 ods. 1 O. s. p..

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.